

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהל: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תאריך: 136 • מען כמברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רח' בן-אביגדור • הפצה: "גד"מ" בע"מ • גזרפות: צינקורפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תכנית: יוסי שגון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהל: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קרא ירי

הדואר-הממלכתי של הממלכה ההאשמית. הכתובת שנרשמה בידי שולח המכתב על גב הגלויה היתה: אורי אבנרי, "העולם הזה" תל-אביב, דרך סירוס.

ירדן, כידוע, אינה מקיימת קשרי-דואר עם ישראל. בניגוד למצרים, הנוהגים ל-

הקטע המחוק ב"העולם הזה" חזק מכל -

יש גליונות של העולם הזה, שהקטי עם המרתקים ביותר בהם הם דווקא אותם כתמים לבנים הפזורים בין עמודי הגיליון. כמה מהסקופים הגדולים ביותר של העולם הזה קבורים מתחת לאותם כתמים לבנים. רק טבעי הוא, שכל כתם לבן כזה מוליד מיד גל של ניחושים או בירורים אצל חברי-המערכת כדי לדעת מה היה צריך לראות אור במקום אותם כתמים. ותיקי הקוראים ודאי מודעים לפישרם של כתמים לבנים אלה, המלווים את העולם הזה מזה שלושים שנה. אחת לכמה שנים אנו נאלצים להסביר אותם שוב למעגל הקוראים החדשים.

במדינת-ישראל קיימת צנזורה צבאית. תפקידה למנוע פירסום ידיעות העלולות לפגוע בביטחון המדינה. אולם, "ביטחון המדינה" הוא מושג רחב מאוד, שהיקפו משתנה מדי פעם בהתאם למידת הליכי ראליות ותפיסת עיקרון חופש-העיתונות המקובלים על הממשלה המכהנת באותה עת. הצנזורה חלה לא רק על העולם הזה, אלא גם על שאר אמצעי-התקשורת במדינה. אם היא מותירה את סימניה על עמודי העולם הזה יותר מאשר בעתונות אחרים אין זה משום שהיא מחמירה דווקא עם עתון זה.

הכתמים הלבנים נובעים מכך ששיטת העריכה וסדרי ההדפסה של העולם הזה שונים ממרבית העתונים המופיעים במדינה, אינם מאפשרים בדרך כלל הכנסת חומר מערכתי אחר במקום הקטעים ש'נפסלו ע"י הצנזורה.

למרות שלא תמיד אנו מסכימים עם שיקולי הצנזור לגבי פסילת קטע זה או אחר, אנו מקבלים עלינו את הדין. למדנו גם להבליג על הרוגו, שהוא תחושת כל עתונאי, כאשר קשה לאלאנו נחתכת במספר הצנזור, אולם קשה להבליג כאשר מתברר שידעה אשר עמדה להופיע בעולם הזה ונפסלה, מתפרסמת כעבור זמן קצר בעתון אחר.

כך אירע לפני שבועיים. ידיעה שעמדה להופיע בראש מדור תשקיף נפסלה ע"י הצנזורה. חלף שבוע ואותה ידיעה עצמה ראתה אור מתחת לכותרת הראשית ש' התפרסמה בעמוד הראשון של היומן הארץ. אפשר להתרגן. אפשר גם למחות. אבל בסופו של דבר במדינת-צנזורה הצנזור הוא הפוסק האחרון.

הדואר המנויע לתיבת-המערכת מכיל מדי יום מכתבים מכל קצות תבל. קוראי העולם הזה פזורים על פני העולם כולו. רבים מהם אינם קוראים פאסיביים אלא כאלה שהעולם הזה מהווה עבורם את הקשר היחיד עם הארץ ולפיכך הם נוהגים להגיב על דברים המתפרסמים מעל עמודי עתון זה. משקלם ניכר במדור מכתבים. משום מה, אין אנו מופתעים לקבל מכתבי קוראים הנשלחים מהפינות הנידר-חות ביותר בתבל. שלא היינו מעלים ב' דעתנו ששמע העולם הזה הגיע אליהן. אבל הגלויה שהגיעה בשבוע שעבר ל' דואר המערכת היתה המפתיעה מכולן. היא נשאה עליה את תמונת אחד הרחובות הי' ראשיים בעמאן, בירת ירדן. מצידה השני היה מודבק בול-דואר ירדני חתום בחותם

לים להמנע מהפיכת המדור לחזקתם הבל-עדיה של כתבים שקדנים ומתמידים. שיש בהם גם כאלה שמכתביהם נשלחים ב' העתקים למערכות כל העתונים. קוראים המעוניינים בקידום פירסום מכתביהם ייטיבו לפיכך לעשות אם יכתבו בקיצור, לעניין, בחתימה מלאה ובתדירות של אחת לחודש לכל היותר, אלא אם כן נשוא מכתבם אינו סובל דחייה. תמונה הנוגעת לתוכן המכתב או להצגת כותבו, מסייעת אף היא בהקפצה לראש התור. כתיבה נעימה.

דעותיו מזומנות אנו משתאים ל' נוכח הגילגולים שעוברות ידיעות וכתבות המתפרסמות בעולם הזה.

סופרו הכלכלי של דבר פירסם השבוע ידיעה תחת הכותרת: "הבורסה בודקת חשד של מסירת מידע מטעה". באותה ידיעה נאמר: "הבורסה בודקת חשד ש' חברת אמיר, חברת-הבטוח של ירדן לחקר רות, מסרה מידע מטעה. סגן מנהל ה' בורסה, יוסף ניצני, אמר כי להנהלת ה' הבורסה הגיעו ידיעות, שלפיהן הודעת חברת אמיר לבורסה, לפני כ' שבוע, בדבר השקעת החברה במדריך ה' טלפונים המסווג לירושלים חיש-יש הס' תלקותה מהשקעה זו אינה מדייקת". לא ניצני ולא סופרו הכלכלי של דבר פירטו מאין הגיעו להנהלת הבורסה אותן ידיעות. אולי מפני שהיה זה סוד גלוי, המידע על הפרשה כולו פורסם בידיעה שהופיעה במדור הכלכלי של העולם הזה (אתה והחירה) לפני שלושה שבועות (העולם הזה 2128).

גילה העולם הזה: "במכתב של חברת חיש-יש, המוציאה מדריך טלפונים מסווג, ללקוחות עתידיים, נכתב כי החברה שות' פת למשך שנים עם חברת אמיר, השייכת לקבוצת ירדן. אמיר היא חברה הרשומה בבורסה. עד כה טרם דיווחה לבעלי-מניו תיה על התקשרות עסקית זו. שעליה מודיעים ללקוחות של חיש-יש. האיש ה' חזק של אמיר וירדן, דויד סופר, סירב לאשר כי אמיר שותפת בחיש-יש ואמר כי אין זו אמת. המכתב המופץ מוכיח כי הכחשתו לא היתה אמת".

ידיעה אחרת הופיעה בכותרת גדולה בעמוד הראשון של מעריב בשבוע שעבר. היא סיפרה על גילוי, כביכול, של שיטות ניהול תמורות של מנכ"ל יקבי כרמל מרח, אליקום אוסטשינסקי. הגילוי אולי היה חדש לגבי מעריב, אבל לא לגבי העולם הזה. הפרטים שהיו כלולים ב' "גילוי" פורסמו במלואם בעולם הזה

הזה התנוסס עליה. אבל לא זה, כנראה, מה שאירע. קרוב לוודאי שפקיד-הדואר הירדני לא טרח כלל לקרוא את שם ה' נמען ואת מקום מגוריו בתל-אביב. הוא התייחס רק אל המילה "סירוס", שהופיעה בתחתית הכתובת ושאמורה היתה למען את הגלויה ל"סיפורס" (קפריסין). כך כ' נראה הגיעה הגלויה לדואר הקפריסאי, שהעביר אותה הלאה, לתל-אביב. מלבד הקוריו הכולאי, עשויה אולי גלויה זו לתרום להרחבת קשרי הדואר בין ירדן וישראל. קוראי העולם הזה בירדן יוכלו מעתה לשלוח את מכתביהם ישירות למערכת תוך ציון הכתובת: "העולם הזה, תל-אביב, קפריסין". לנסות תמיד כדאי.

אם כבר מתייחסים למדור מכתבים, כמה מילים לאותם קוראים-כותבים נא' מנים, המשגרים אלינו מדי שבוע תגובות בענייני דיומא או על ידיעות ודעות המופיעות בעולם הזה. לאחרונה קיבלנו כמה מכתבי-תלונה מצד

הדיונים בענין זה נסכו גם על תוכן התשובה שיש לשגר לגאמסי, ובהקשר לכך העיר שר הביטחון. ברוגוה, כי אם לא עונים לציפיות מצרים, פק אם יש טעם בהמשך אחז' קתה של המשלחת הצבאית ב' קהיר, על כך הגיב ראש הבמ' שה: המשלחת אינה נציגות פרטית של משרד הביטחון.

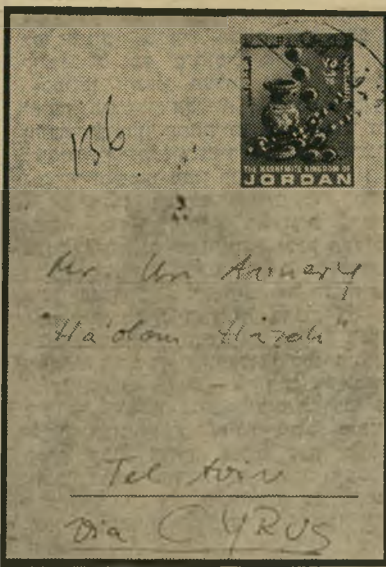
ידיעה ב"הארץ" 27.6.78
— הצנזור

כותבי-מכתבים קבועים, המתמרמים על שלא כל מכתביהם מתפרסמים. כדאי אולי להבהיר לאותם מתלוננים את השיקולים המנחים בבחירת המכתבים המיוחדים ל' פירסום.

קיים סדר עדיפות מסויים בפירסום ה' מעט מתוך עשרות המכתבים המתקבלים בדואר-המערכת מדי שבוע. במקום הראשון נמצאים אותם מכתבים הכתובים בסיגנון מקורי או מאירים נושא העומד על סדר-היום מנקודת-מבט בלתי שיגרתית. אחר ריהם נבחרים לפירסום מכתבים הדנים ב' בעיות ועניינים אישיים, שיכול להיות בהם עניין לציבור רחב יותר של קוראים. בשני המקרים ניתנת עדיפות למכתבים קצרים. מכתבים ארוכים, שלרוב הם ב'

הגלויה שהגיעה מירדן למערכת "העולם הזה" פתרון לקוראים

לפני שבועה חודשים (העולם הזה 2104) בכתבה החזירה הגדולה של האיכר הקטן, במיסגרת הסידרה שחיתות בהתאחדות ה' איכרים. שבועה חודשים הם זמן רב לגילגול ידיעה, אבל מוטב במאוחד מאשר בכלל לא.

בחינת מאמרים פובליציסטים ושלא ניתן לקצור ממלי לפגוע בתוכנם, סיכוייהם להדפסה מעטים. גורל דומה צפוי למכת' בים אנונימיים. במקרים מיוחדים ניתן להיענות לפניית קוראים המבקשים לחתום על מכתביהם המודפסים בראשי תיבות או בפסבדונים. גם אז חייבים שמו המלא וכתובתו של הכותב להימצא בידי המערכת. מכתביהם של כותבים קבועים למדור מכתבים נמצאים בסוף הרשימה מסיבה פשוטה: אנו מעוניינים להרחיב את מעגל הכותבים ולתת ביטוי למיגוון רחב ככל האפשר של ידיעות ותגובות. אנו משתד-

עיתים להתחשב בתיירים השולחים גלויות מקהיר לישראל ומעבירים את מכתביהם לתעודתם באמצעות מדינה שלישייה. אין הירדנים מתחשבים כל כך. עתונאי-חוץ, בעלי דרכונים זרים, המכהנים בישראל, ניסו כמה פעמים בעת ביקוריהם בירדן לשלוח גלויות לתל-אביב או לירושלים. אף אחת מאלה לא הגיעה לתעודתה. איך בכל זאת הגיעה הגלויה שנשלחה מעמאן לכתובת המערכת? היינו מתמוגגים ודאי למחשבה שפקיד-הדואר הירדני התייחס אל גלויה זו לפנים משורת הדין הירדני משום ששם העולם

תאמר